

Praha 27. června 2024

MPSV představilo data o energetické chudobě a vyhodnotilo roční projekt zaměřený na energetickou gramotnost a prevenci

MPSV představilo závěry sociálně inovačního projektu, jehož cílem bylo ve spolupráci s partnery ze soukromého a neziskového sektoru pilotovat unikátní metody prevence energetické chudoby, tzv. behaviorální přístup, který cílí na změnu chování a zvýšení energetické gramotnosti. Zároveň představilo dosud nepublikovaná data o energetické chudobě v ČR. Ta mj. potvrzují potřebu poradenství, schválení zákona o podpoře bydlení či snižování energetické náročnosti bydlení.

Projekt *Prevence energetické chudoby* rok zjišťoval potřeby lidí, kteří jsou ohroženi či zasaženi energetickou chudobou (např. mají nedoplatky na energiích), a to přímým pozorováním v domácnostech. Následně byl aplikován tzv. behaviorální přístup zaměřený na změnu chování a zvýšení energetické gramotnosti. Ten je kromě edukace postaven i na motivaci a aktivizaci ohrožených domácností, které často kvůli dluhům a exekucím na energiích nemají motivaci dál řešit svou sociální situaci.

„Edukace v sociální a energetické oblasti probíhala na základě mapování podmínek bydlení, sociální a finanční situace a energetického chování/zvyklostí. Projekt radil domácnostem na míru, jak jednoduchými změnami v běžném chování snížit okamžitě a výrazně spotřebu domácnosti. Pomáhal také s odečty na elektroměrech, vyřídil dávky mimořádné okamžité pomoci nebo komunikoval s dodavateli energií. Zásadní bylo to, že poradenství probíhalo vždy přímo v domácnosti, nikoli na pobočce úřadu či ve školící místnosti instituce. Terénní pracovník demonstroval jednoduchým způsobem, kde a jak ušetřit v přirozeném prostředí bytu klienta“, komentuje specifickou přímou práci s klientem **Tatiana Konrádová, vedoucí oddělení projektů inovací a sociálního začleňování a odborná garantka projektu MPSV.**

„Motivace a aktivizace klientů probíhala ve spolupráci s partnery ze soukromého i neziskového sektoru. V domácnostech byly na spotřebiče instalovány chytré měřiče spotřeby, které poskytly dodavatelé energií ČEZ, PRE a E.ON, čímž se zvýšila informovanost klientů o jejich spotřebě. Terénní pracovníci projektu pro srozumitelnost vždy vyčíslili spotřebu v konkrétních částkách v korunách. Do domácností byly následně darovány nové úsporné spotřebiče od společnosti BEKO ve spolupráci s Výborem dobré vůle – Nadací Olgy Havlové, na kterých rovněž probíhalo měření spotřeby chytrými měřáky. Ukázalo se, že nové spotřebiče snížily spotřebu až pětinasobně. Dále byly do domácností darovány úsporné perlátory od firmy Rewater, které snížily spotřebu vody až o 60 %. V domácnostech tak došlo k úspoře průměrně 1 400 Kč za měsíc, potenciální úspora je až 17 000 Kč ročně,“ **doplňuje Tatiana Konrádová.**

Testovací fáze pilotáže probíhala v 70 domácnostech, v následujících třech letech bude projekt ve spolupráci s partnery pokračovat a bude cílit na stovky domácností. Kromě darování spotřebičů bude testován i model pronájmu. *„Ministerstvo práce a sociálních věcí vnímá problém energetické chudoby, která vzrostla v důsledku energetické krize a dopadů napadení Ukrajiny Ruskem, nejen v kontextu dnes představovaného projektu, ale*

Praha 27. června 2024

i v širších souvislostech dalších připravovaných legislativních změn. Řešení tak zohledňujeme jak v revizi dávek, tak třeba v návrhu zákona o podpoře bydlení. Konkrétně v podobě poradenství, či dávkové podpory nejzranitelnějším domácnostem. Samotný projekt potom přispěl k edukaci domácností, aktivizoval je a motivoval ke změně chování a pomohl tak snížit výdaje na spotřebu energií u zapojených domácností, **uvádí za MPSV náměstkyně člena vlády Zuzana Freitas Lopesová.**

MPSV zároveň dnes publikovalo nejnovější data k energetické chudobě, která pro jeho projekt *Podpora sociálního bydlení* zpracovali analytici Platformy pro sociální bydlení ve spolupráci s Fakultou sociálních věcí Ostravské univerzity. Z analýzy *Energetická chudoba 2023* mimo jiné vyplývá, že v energetické chudobě se nachází přibližně 1,3 milionu obyvatel ČR. Počet takových osob dle očekávání v době energetické krize mezi lety 2020-2023 vzrostl z původních 770 tisíc. Extrémní energetická chudoba dopadá na 440 tisíc osob, které mají velmi vysoký podíl výdajů na příjmech, nemohou dostatečně vytápět byt nebo je trápí dluhy na energiích.

Autor analýzy Jan Klusáček uvádí: „Tyto indikátory energetické chudoby dopadají ve zvýšené míře především na nízkopříjmové rodiny s dětmi, invalidní důchodce nebo samoživitele a osamělé seniory, mezi kterými jsou nejčastěji ženy. Pomoci mohou především systémová řešení: výstavba energeticky účinného sociálního bydlení, snižování energetické náročnosti nájemního bydlení, schválení zákona o podpoře bydlení, poradenství a další podpora pro snížení energetické chudoby.“

MPSV vnímá tyto cílové skupiny jako velmi potřebné, protože jsou ohroženy jak energetickou chudobou, tak ztrátou bydlení. Myslí na ně tedy jak v [41 projektech sociálního bydlení](#) ve výzvách OPZ+ na sociální bydlení, tak v zákoně o podpoře bydlení, jenž připravilo spolu s Ministerstvem pro místní rozvoj. Stejně tak lidem pomáhají dotační tituly na stavební úpravy na snižování energetické náročnosti od Ministerstva životního prostředí, energetické poradenství či dávky na bydlení. Efektivní výsledky poradenství a využívání úsporných spotřebičů prokázal i projekt MPSV „[Prevence energetické chudoby](#)“.

Analýza [Energetická chudoba 2023](#), další zajímavé dokumenty a informace k sociálnímu bydlení jsou ke stažení na webových stránkách projektu „Podpora sociálního bydlení“ www.socialnibydeni.mpsv.cz. Prezentace zásadních výstupů analýzy je [zde](#).